

Zakon o volitvah v državni zbor

Zakon o volitvah v državni zbor

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Poslanci državnega zbora se volijo na podlagi splošne in enake volilne pravice na svobodnih in neposrednih volitvah s tajnim glasovanjem.

2. člen

Poslanci se volijo po volilnih enotah.

Poslanci se volijo po načelu, da se en poslanec voli na približno enako število prebivalcev, in po načelu, da so v državnem zboru sorazmerno zastopani politični interesi.

Italijanska in madžarska narodna skupnost volita v državni zbor vsaka po enega poslanca.

3. člen

Kolikor ta zakon nima posebnih določb za volitve poslancev italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti, se za te volitve smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki veljajo za volitve drugih poslancev.

4. člen

Roki po tem zakonu tečejo ne glede na nedelje, državne praznike in druge dela proste dneve.

Vloge, ki so po tem zakonu vezane na roke, se vlagajo neposredno pri pristojnih organih.

5. člen

Javna volilna propaganda se mora končati najkasneje 24 ur pred dnem glasovanja.

6. člen

Stroški za izvedbo volitev se krijejo iz proračuna Republike Slovenije.

II. VOLILNA PRAVICA

7. člen

Pravico voliti in biti voljen za poslanca ima državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti in mu ni odvzeta poslovna sposobnost.

Pravico voliti uresničuje volivec v volilni enoti, v kateri ima stalno prebivališče.

Volivec, ki nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, uresničuje pravico voliti v volilni enoti, v kateri je imel zadnje stalno prebivališče sam ali eden od staršev. Če tega ni mogoče ugotoviti, volivec sam odloči, v kateri volilni enoti in volilnem okraju bo uresničeval volilno pravico.

8. člen

Pravico voliti in biti voljen za poslanca italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti imajo pripadniki teh narodnih skupnosti, ki imajo volilno pravico.

9. člen

Volivci glasujejo osebno. Nihče ne more glasovati po pooblaščenju.

Glasuje se tajno z glasovnicami.

Osebi, ki je vpisana v volilni imenik, se ne sme odvzeti glasovalne pravice in tudi ne preprečiti glasovanja.

10. člen

Volivcu morata biti zagotovljeni svoboda in tajnost glasovanja.

Nihče ne sme biti klican na odgovornost zaradi glasovanja, niti se ne sme od njega zahtevati, naj pove, ali je glasoval, kako je glasoval oziroma zakaj ni glasoval.

11. člen

Evidenco volilne pravice ureja zakon.

III. SPLOŠNE VOLITVE

12. člen

Splošne volitve v državni zbor so redne in predčasne.

Redne volitve se opravijo na štiri leta.

Predčasne volitve se opravijo, če se državni zbor razpusti pred potekom štiriletne mandatne dobe.

13. člen

Redne volitve se opravijo najprej dva meseca in najkasneje petnajst dni pred potekom štirih let od prve seje prejšnjega državnega zbora. V primeru podaljšanja mandatne dobe se ta rok šteje od dneva izteka podaljšane mandatne dobe.

Predčasne volitve se opravijo najkasneje dva meseca po razpustu državnega zbora.

Mandatna doba prejšnjega državnega zbora se konča s prvo sejo novega državnega zbora. Za prvo sejo novega državnega zbora se šteje seja, na kateri je potrjenih več kot polovica poslanskih mandatov.

14. člen

Splošne volitve razpiše predsednik republike.

Predčasne volitve razpiše predsednik republike z aktom o razpustitvi državnega zbora.

Akt o razpisu volitev se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

15. člen

Redne volitve se razpišejo najprej 135 dni in najkasneje 75 dni pred potekom štirih let od prve seje prejšnjega državnega zbora.

Od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja ne sme preteči več kot 90 dni in ne manj kot 60 dni.

Predčasne volitve se lahko opravijo najprej v 40 dneh od dneva razpisa.

16. člen

V aktu o razpisu volitev se določi dan razpisa volitev in dan glasovanja.

Z dnem, ki je določen kot dan razpisa volitev, začnejo teči roki za volilna opravila.

Za dan glasovanja se določi nedelja ali drug dela prost dan.

IV. NADOMESTNE VOLITVE

17. člen

Če poslancu preneha mandat, razen če je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata, postane poslanec za preostanek mandatne dobe tisti kandidat z iste liste kandidatov, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen poslanec, ki mu je prenehal mandat.

Če preneha mandat poslancu narodne skupnosti, postane poslanec za preostanek mandatne dobe tisti kandidat s seznama kandidatov, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen poslanec, ki mu je prenehal mandat.

Če kandidat iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena v roku osmih dni ne sporoči, da sprejema mandat, se ta pravica prenese na naslednjega kandidata.

18. člen

Če na listi oziroma seznamu iz prejšnjega člena ni naslednjega kandidata, se opravijo nadomestne volitve.

Nadomestne volitve se opravijo tudi, če poslancu v primeru iz prvega odstavka prejšnjega člena preneha mandat, ker je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata.

Nadomestne volitve se ne opravijo, če poslancu preneha mandat manj kot šest mesecev pred potekom mandatne dobe državnega zbora, razen če zbor odloči drugače.

Na nadomestnih volitvah se poslanec izvoli za čas do izteka mandatne dobe državnega zbora.

19. člen

Nadomestne volitve razpiše predsednik republike najkasneje v petnajstih dneh po ugotovitvi državnega zbora o prenehanju mandata.

Nadomestne volitve se opravijo v volilni enoti, v kateri je bil izvoljen poslanec, ki mu je prenehal mandat.

Na nadomestnih volitvah je izvoljen kandidat, ki je dobil največ glasov.

Če se na nadomestnih volitvah v volilni enoti voli dvoje ali več poslancev, se glasuje o vseh kandidatih na listah kandidatov v vseh volilnih okrajih. Volivec lahko glasuje za največ toliko kandidatov, kolikor poslancev se voli na nadomestnih volitvah v volilni enoti. Izvoljeni so kandidati, ki so dobili največ glasov.

Nadomestne volitve se opravijo po določbah tega zakona, ki veljajo za splošne volitve, kolikor ni v tem členu drugače določeno.

V. VOLILNE ENOTE

20. člen

Za volitve poslancev državnega zbora se oblikuje osem volilnih enot. V vsaki volilni enoti se voli enajst poslancev.

Volilne enote se oblikujejo v skladu z načelom, da se en poslanec voli na približno enako število prebivalcev.

Pri oblikovanju volilnih enot in volilnih okrajev je treba upoštevati geografsko zaokroženost ter skupne kulturne in druge značilnosti teh.

Volilni okraj lahko obsega območje ene občine, območje dveh ali več občin, ali območje dela občine.

Vsaka volilna enota se razdeli na enajst volilnih okrajev, tako da je v vsakem volilnem okraju približno enako število prebivalcev. V vsakem volilnem okraju se glasuje za enega kandidata.

Za volitve poslancev italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti se na območjih, kjer ti skupnosti živita, oblikujeta posebni volilni enoti.

21. člen

Volilne enote in volilne okraje določa zakon.

VI. VOLILNI ORGANI

22. člen

Volitve poslancev vodijo in izvajajo volilne komisije in volilni odbori (v nadaljnjem besedilu: volilni organi).

Volilne komisije se imenujejo za štiri leta, volilni odbori pa za vsake volitve.

23. člen

Volilne komisije so:

- 1) republiška volilna komisija,
- 2) volilne komisije volilnih enot,
- 3) okrajne volilne komisije.

Za volitve poslancev italijanske in madžarske narodne skupnosti se imenujeta volilni komisiji posebnih volilnih enot.

24. člen

Volilni organ sestavljajo predsednik in člani ter njihovi namestniki (v nadaljnjem besedilu: člani).

Člani volilnih organov so lahko samo osebe, ki imajo volilno pravico.

Nihče ne more biti član več kot enega volilnega organa.

25. člen

Član volilnega organa ne more hkrati kandidirati na volitvah.

Če član volilnega organa sprejme kandidaturo, mu po zakonu preneha funkcija člana v volilnem organu.

Člani volilnih organov ne morejo biti predstavniki oziroma zaupniki list kandidatov.

26. člen

Funkcija v volilnem organu je častna.

Člani volilnih organov morajo opravljati svojo funkcijo vestno, odgovorno in morajo delovati samo na podlagi zakonov in drugih predpisov, neodvisno od kakršnihkoli drugih navodil.

Člani volilnih organov imajo zaradi dela v volilnem organu pravico do ustreznega nadomestila.

27. člen

Volilni organ je sklepčen, če so navzoči vsi člani oziroma njihovi namestniki.

Volilni organ je sklepčen, če so namesto odsotnih članov navzoči katerikoli namestniki. Predsednika lahko nadomešča samo njegov namestnik.

28. člen

Volilni organ odloča z večino glasov vseh članov.

Če zaradi enakega števila glasov za in proti ne pride do odločitve, odloči glas predsednika volilnega organa.

Če volilni organ pravočasno ne sprejme odločitve, ki je nujno potrebna za izvedbo volitev, odloči predsednik volilnega organa.

29. člen

Državni organi in organi lokalne samouprave so dolžni pomagati volilnim organom pri njihovem delu ter jim na njihovo zahtevo dati podatke, ki jih potrebujejo pri svojem delu.

30. člen

Pri delu volilnih komisij volilnih enot in republiške volilne komisije so lahko navzoči predstavniki list kandidatov.

Pri delu volilnih odborov in okrajnih volilnih komisij so lahko navzoči zaupniki list kandidatov.

Predstavniki in zaupniki list kandidatov lahko opozorijo predsednika volilnega organa na nepravilnosti.

31. člen

Predstavnika liste kandidatov določi predlagatelj liste ob predložitvi liste kandidatov volilni komisiji volilne enote.

Imena zaupnikov liste kandidatov sporoči predstavnik liste okrajni volilni komisiji najkasneje pet dni pred dnem glasovanja.

Predstavnik oziroma zaupnik liste kandidatov ne sme biti kandidat.

Zaupnik liste kandidatov je lahko samo oseba, ki je vpisana v evidenco volilne pravice na območju volilne enote.

32. člen

Republiško volilno komisijo imenuje državni zbor.

Republiško volilno komisijo sestavljajo predsednik in pet članov ter njihovi namestniki.

Za predsednika republiške volilne komisije in njegovega namestnika se imenujeta sodnika vrhovnega sodišča.

Dva člana in dva namestnika članov republiške volilne komisije se imenujeta izmed pravnih strokovnjakov. Trije člani in namestniki članov republiške volilne komisije se imenujejo po predlogih poslanskih skupin, pri čemer se upošteva sorazmerna zastopanost političnih strank.

33. člen

Volilne komisije volilnih enot imenuje republiška volilna komisija.

Volilno komisijo volilne enote sestavljajo predsednik in trije člani ter njihovi namestniki.

Predsednik in namestnik predsednika volilne komisije volilne enote se imenujeta izmed sodnikov.

En član in en namestnik člana volilne komisije volilne enote se imenujeta izmed pravnih strokovnjakov. Dva člana in dva namestnika članov volilne komisije volilne enote se imenujeta po predlogih poslanskih skupin, pri čemer se upošteva sorazmerna zastopanost političnih strank.

V volilni komisiji posebne volilne enote za izvolitev poslanca narodne skupnosti mora biti vsaj en član pripadnik narodne skupnosti.

34. člen

Okrajne volilne komisije imenuje republiška volilna komisija.

Okrajna volilna komisija se imenuje za območje volilnega okraja.

Okrajno volilno komisijo sestavljajo predsednik in trije člani ter njihovi namestniki. Predsednik okrajne volilne komisije se imenuje izmed sodnikov, njegov namestnik pa izmed drugih diplomiranih pravnikov.

Ostali člani okrajne volilne komisije in njihovi namestniki se imenujejo po predlogih političnih strank, pri čemer se upošteva njihova sorazmerna zastopanost. Predloge za imenovanje članov okrajnih volilnih komisij in njihovih namestnikov lahko dajo tudi predstavniški organi lokalnih skupnosti z območja volilnega okraja.

35. člen

Če bi članom volilnih komisij prenehal mandat v času po razpisu volitev, se jim mandat podaljša do konca volitev.

36. člen

Volilna komisija ima tajnika, ki ga imenuje izmed delavcev državne uprave.

Tajnik republiške volilne komisije je vodja službe te komisije.

37. člen

Republiška volilna komisija:

- 1) skrbi za zakonitost volitev in enotno uporabo določb tega zakona, ki se nanašajo na volilne postopke,
- 2) usklajuje delo volilnih komisij volilnih enot in okrajnih volilnih komisij in daje strokovna navodila v zvezi z izvajanjem tega zakona ter nadzoruje njihovo delo,
- 3) predpiše obrazce za izvrševanje tega zakona,
- 4) določa enotne standarde za volilni material in določa druge materialne pogoje za izvedbo volilnih opravil, 5) objavlja izide volitev v državni zbor,
- 6) izdaja potrdila o izvolitvi,
- 7) opravlja druge naloge, ki jih določa zakon.

Republiška volilna komisija določi, katere volilne spise ji mora poslati volilna komisija volilne enote oziroma okrajna volilna komisija, v kakšnem roku in na kakšen način.

Republiška volilna komisija lahko prenese na volilno komisijo posebne volilne enote za volitve poslancev narodnih skupnosti posamična opravila iz svoje pristojnosti.

38. člen

Volilna komisija volilne enote:

- 1) skrbi za zakonitost volitev poslancev, ki se volijo v volilni enoti,
- 2) ugotavlja ali so posamične kandidature oziroma liste kandidatov v skladu z zakonom,
- 3) ugotavlja rezultate glasovanja in razglasi, kateri poslanci so izvoljeni v volilni enoti po 90. členu tega zakona, ter daje poročila o izidu,
- 4) vodi neposredno tehnično delo v zvezi z volitvami,
- 5) opravlja druge naloge, ki jih določa zakon.

39. člen

Okrajna volilna komisija:

- 1) določa volišča in območja volišč,
- 2) imenuje volilne odbore,
- 3) ugotavlja izid glasovanja v volilnem okraju,
- 4) vodi neposredno tehnično delo v zvezi z volitvami,
- 5) opravlja druge naloge, ki jih določa zakon.

Naloge iz prejšnjega odstavka pri volitvah poslancev italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti opravlja volilna komisija posebne volilne enote.

40. člen

Glasovanje na voliščih vodijo volilni odbori.

Za vsako volišče se določi najmanj en volilni odbor.

41. člen

Volilni odbor sestavljajo predsednik in parno število članov ter njihovi namestniki.

Predsednik in člani volilnega odbora ter njihovi namestniki se imenujejo izmed državljanov, ki imajo stalno prebivališče na območju volilnega okraja.

Politične stranke lahko najkasneje v desetih dneh po razpisu volitev dajo svoje predloge za imenovanje predsednika in članov volilnega odbora ter njihovih namestnikov okrajni volilni komisiji.

VII. KANDIDIRANJE

42. člen

Kandidate lahko predlagajo politične stranke in volivci.

43. člen

Politična stranka določi kandidate po postopku, določenem z njenimi pravili. Lista kandidatov se določi s tajnim glasovanjem.

Politična stranka lahko vloži listo kandidatov v vsaki volilni enoti, če njene liste kandidatov podprejo s podpisi najmanj trije poslanci državnega zbora. Podpisi poslancev na predpisanih obrazcih se predložijo republiški volilni komisiji.

Politična stranka lahko vloži listo kandidatov v posamezni volilni enoti, če listo kandidatov določijo člani politične stranke, ki imajo volilno pravico in stalno prebivališče v volilni enoti, in če listo kandidatov podpre s podpisi najmanj petdeset volivcev, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti.

Politična stranka lahko vloži listo kandidatov v posamezni volilni enoti tudi v primeru, če lista kandidatov ni določena na način iz prejšnjega odstavka, ob pogoju, da listo kandidatov podpre s podpisi najmanj sto volivcev, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti.

Dvoje ali več političnih strank lahko predloži skupno kandidatno listo.

44. člen

Volivci določijo listo kandidatov s podpisovanjem.

V posamezni volilni enoti lahko določi listo kandidatov s podpisi skupina najmanj sto volivcev, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti.

45. člen

Kandidata za poslanca italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti določi s podpisi najmanj trideset volivcev - pripadnikov italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti.

46. člen

Podpora s podpisi se lahko daje od dneva, ki je določen za začetek volilnih opravil, do dneva, ki je določen za predložitev list kandidatov.

Volivec oziroma poslanec lahko da svojo podporo s podpisom samo enkrat.

47. člen

Volivec da svojo podporo s podpisom na predpisanem obrazcu. Obrazec podpiše osebno pred pristojnim organom, ki vodi evidenco volilne pravice, oziroma pri pristojnem krajevnem uradu.

Organ iz prejšnjega odstavka vodi poseben seznam izdanih obrazcev. Seznam obrazcev in podatki o tem, komu so bili izdani, so uradna tajnost. Pravico vpogleda v te podatke ima samo pristojna volilna komisija oziroma sodišče.

Poslanec da svojo podporo s podpisom na predpisanem obrazcu, ki mu ga izda pristojna služba državnega zbora.

48. člen

Na listi kandidatov je lahko največ toliko kandidatov, kolikor poslancev se voli v volilni enoti.

Vsakdo lahko kandidira samo v eni volilni enoti in samo na eni listi kandidatov.

49. člen

Pri določitvi liste kandidatov je treba določiti tudi, v katerem volilnem okraju se bo glasovalo o posameznem kandidatu z liste kandidatov.

V posameznem volilnem okraju se glasuje samo o enem kandidatu z liste kandidatov.

Če na listi kandidatov ni toliko kandidatov, kolikor poslancev se voli v volilni enoti, se o posameznem kandidatu s te liste lahko glasuje največ v dveh volilnih okrajih.

Če je na listi kandidatov, ki so jo določili volivci, samo en kandidat, se o njem glasuje v vseh volilnih okrajih.

50. člen

Za vsako kandidaturo je potrebno pisno soglasje kandidata. Soglasje kandidata je nepreklicno.

51. člen

Lista kandidatov se vloži pri volilni komisiji volilne enote. Predlog liste kandidatov mora vsebovati oznako volilne enote, ime predlagatelja, ime liste, osebne podatke kandidatov - ime, priimek, rojstni podatki, poklic in delo, ki ga opravlja, in stalno prebivališče ter ime, priimek in naslov stalnega prebivališča predstavnika liste. Listi morajo biti priložena pisna soglasja kandidatov, da sprejemajo kandidaturo, ter s tem zakonom določeno najmanjše število podpisov volivcev na predpisanih obrazcih.

Predlogu liste je treba priložiti tudi razporeditev kandidatov z liste kandidatov po volilnih okrajih.

Listi kandidatov, ki jo vloži politična stranka, mora biti priložen tudi zapisnik o določitvi liste kandidatov in pravila politične stranke.

52. člen

Ime liste kandidatov, ki jo je vložila politična stranka, je ime politične stranke. Sestavni del imena liste je lahko tudi skrajšano ime stranke ali kratica njenega imena. Imenu liste se lahko doda simbol oziroma znak stranke.

Če dvoje ali več političnih strank vloži skupno listo kandidatov, določijo ime skupne liste, pri čemer mora biti razvidno, da gre za skupno listo dveh ali več političnih strank.

53. člen

Ime liste kandidatov, ki jo vložijo volivci, določijo sami volivci. Če ime liste ni določeno, se za ime liste šteje ime in priimek prvega kandidata na listi.

VIII. POTRJEVANJE LIST KANDIDATOV

54. člen

Liste kandidatov se predložijo volilni komisiji volilne enote najkasneje petindvajseti dan pred dnevom glasovanja.

Ko volilna komisija volilne enote prejme listo kandidatov, takoj preiskusi, ali je pravočasno vložena in ali je določena v skladu s tem zakonom.

55. člen

Če volilna komisija volilne enote ugotovi, da je lista kandidatov vložena prepozno, jo zavrne.

56. člen

Če volilna komisija volilne enote ugotovi, da lista kandidatov ni določena v skladu s tem zakonom, jo zavrne.

Če volilna komisija volilne enote ugotovi formalne pomankljivosti liste kandidatov, zahteva takoj od predlagatelja, da jih v treh dneh odpravi. Če formalne pomankljivosti niso pravočasno odpravljene, volilna komisija listo kandidatov zavrne.

V primerih iz prejšnjih dveh odstavkov volilna komisija listo kandidatov zavrne v celoti ali samo glede posameznih kandidatov.

57. člen

Če volilna komisija volilne enote ugotovi, da je posamezni kandidat določen na dveh ali več listah kandidatov v volilni enoti, šteje za veljavno kandidaturo, ki je bila prva določena, in o tem takoj obvesti kandidata in predstavnike list kandidatov.

Volilne komisije volilnih enot takoj pošljejo republiški volilni komisiji podatke o vloženi listah kandidatov. Če republiška volilna komisija ugotovi, da posamezni kandidat kandidira na listah v več

volilnih enotah, šteje za veljavno kandidaturo, ki je bila prva določena, in o tem takoj obvesti volilne komisije volilnih enot, kandidata in predstavnike list kandidatov.

58. člen

Listo kandidatov, ki je pravočasno vložena in določena v skladu s tem zakonom, volilna komisija volilne enote potrdi.

59. člen

Odločbo o potrditvi oziroma o zavrnitvi liste kandidatov izda volilna komisija volilne enote najpozneje do osemnajstega dne pred dnevom glasovanja. Odločbo pošlje predstavniku liste kandidatov.

60. člen

Volilna komisija volilne enote sestavi seznam potrjenih list kandidatov v volilni enoti po vrstnem redu, ki se določi z žrebom.

Volilna komisija volilne enote sestavi tudi seznam kandidatov, o katerih se glasuje v posameznih volilnih okrajih. Vrstni red kandidatov na seznamu je enak vrstnemu redu list na seznamu potrjenih list kandidatov.

61. člen

Seznami potrjenih list kandidatov in seznamih kandidatov, o katerih se glasuje v posameznih volilnih okrajih, se objavijo v sredstvih javnega obveščanja najpozneje petnajst dni pred dnevom glasovanja. Za objavo skrbi republiška volilna komisija.

62. člen

Sredstva javnega obveščanja so dolžna objaviti sezname list kandidatov s podatki, določenimi v tem zakonu.

Republiška volilna komisija določi sredstva javnega obveščanja, v katerih se objavijo sezname list kandidatov. Stroški objave se krijejo iz sredstev, namenjenih za izvedbo volitev.

IX. GLASOVANJE NA VOLIŠČIH

1. Organizacija in delo na volišču

63. člen

Volišča določi okrajna volilna komisija.

Volišča imajo zaporedno številko.

64. člen

Za vsako volišče se določi poseben prostor. Prostor, kjer se glasuje, mora biti urejen tako, da je zagotovljeno tajno izpolnjevanje glasovnice. Volišče mora biti opremljeno na način, ki preprečuje opazovanje volivca pri izpolnjevanju glasovnice.

Za volišče se šteje zgradba, v kateri se glasuje, dvorišče te zgradbe in določen prostor okrog zgradbe.

Volilne komisije pripravijo pravočasno za vsa volišča, ki so jih določile, potrebno število glasovalnih skrinjic, tiskanih glasovnic in drug volilni material.

Na volišču je treba razobesiti razglase s seznamami list kandidatov, o katerih se glasuje.

65. člen

Na dan glasovanja je prepovedana vsaka agitacija na volišču.

66. člen

Na dan pred volitvami se zberejo predsednik in člani volilnega odbora v prostoru, kjer se bo glasovalo, in zagotovijo, da je prostor primerno urejen za izvedbo glasovanja ter prevzamejo potrebno število glasovalnih skrinjic in glasovnic, overjen volilni imenik za območje volišča, razglase in drugo, kar je potrebno za izvedbo glasovanja na volišču.

Volilni material iz prejšnjega odstavka lahko predsednik in člani volilnega odbora prevzamejo tudi najkasneje pol ure pred pričetkom glasovanja.

O prevzemu volišča in volilnega gradiva iz prvega odstavka tega člena napravi volilni odbor zapisnik, ki ga podpišejo vsi člani in predsednik volilnega odbora.

67. člen

Najkasneje pol ure pred začetkom glasovanja se zberejo predsednik in člani volilnega odbora v prostoru, kjer se glasuje in pregledajo, če je prostor v enakem stanju, kot so ga zapustili na dan pred volitvami, in če je volilni material v enakem stanju, kot na dan pred glasovanjem, zlasti pri tem preverijo, če je volilna skrinjica prazna. O tem se sestavi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani volilnega odbora.

2. Glasovanje

68. člen

Glasovanje traja nepretrgoma od 7. do 19. ure. Volišče, na katerem so glasovali vsi v volilni imenik vpisani volivci, se lahko zapre že pred 19. uro.

Volilni odbori lahko v sporazumu z okrajno volilno komisijo določijo, da se glasovanje začne pred 7. uro ali konča po 19. uri, če je to potrebno, da se omogoči glasovanje volivcem, ki sicer ne bi mogli glasovati.

Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena se glasovanje ne more začeti pred 4. uro in ne končati po 23. uri.

69. člen

Volivci, ki so na dan glasovanja odsotni, lahko glasujejo pred tem dnevom, vendar pa ne prej kot pet dni pred dnevom glasovanja in ne kasneje kot dva dni pred dnevom glasovanja. Glasovanje se opravi na posebnem volišču na sedežu okrajne volilne komisije.

70. člen

Okrajna volilna komisija obvesti volivce o dnevu glasovanja in o volišču, na katerem so vpisani v volilni imenik.

71. člen

Volivec glasuje osebno na volišču, na katerem je vpisan v volilni imenik.

Volivec najprej pove svoj priimek in rojstno ime, po potrebi pa tudi svoje prebivališče.

Predsednik ali član volilnega odbora ugotovi istovetnost volivca z osebnim dokumentom ali na drug način. Istovetnost se lahko ugotovi na podlagi vsakega osebnega dokumenta, ki izkazuje osebne podatke volivca.

Nato obkroži predsednik ali član volilnega odbora zaporedno številko pred imenom volivca v volilnem imeniku in mu pojasni, kako se glasuje, ter mu izroči glasovnico.

Če kdo pomotoma ni vpisan v volilni imenik, glasuje na podlagi potrdila pristojnega organa, da je vpisan kot volivec za območje volišča, na katerem želi glasovati. To se vpiše v zapisnik; potrdilo se priloži zapisniku.

72. člen

Volilni odbor ne sme odreči glasovanja nikomur, ki je vpisan v volilni imenik za to volišče, in tudi ne osebam, ki so se izkazale s potrdili.

Če ima član volilnega odbora glede posameznih volivcev, ki hočejo glasovati, kakšno pripombo, se ta vpiše v zapisnik.

Če hoče glasovati oseba, katere ime je v volilnem imeniku že obkroženo, se njen priimek, rojstno ime, prebivališče ter njena morebitna izjava vpišejo v zapisnik, glasovati pa ji volilni odbor ne dovoli.

73. člen

Glasovanje se opravi z glasovnico.

Glasovnica za glasovanje o kandidatih v volilnih okrajih vsebuje:

- oznako volilne enote,
- oznako volilnega okraja,
- zaporedne številke in imena list kandidatov po vrstnem redu iz seznama list kandidatov ter priimke in imena kandidatov, o katerih se glasuje v volilnem okraju,
- navodilo o načinu glasovanja.

Volivec lahko glasuje samo za enega kandidata. Volivec glasuje tako, da na glasovnici obkroži zaporedno številko pred priimkom in imenom kandidata, za katerega glasuje.

74. člen

Glasovnica za glasovanje o kandidatih za poslanca italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti vsebuje:

- oznako volilne enote,
- priimke in imena kandidatov po vrstnem redu iz seznama kandidatov,
- navodilo o načinu glasovanja.

Volivec glasuje tako, da pred priimki in imeni kandidatov označi prednostni vrstni red kandidatov s številkami od 1 naprej.

75. člen

Ko volivec izpolni glasovnico, jo odda v glasovalno skrinjico in odide z volišča.

76. člen

Neizpolnjena glasovnica in glasovnica, na kateri ni mogoče ugotoviti, za katerega kandidata je volivec glasoval, sta neveljavni.

Glasovnica je veljavna, če je volivec glasoval na drugačen način, kot je določeno v 73. in 74. členu tega zakona, pa je iz nje jasno razvidno, za katerega kandidata je glasoval.

77. člen

Ves čas glasovanja morajo biti navzoči vsi člani volilnega odbora oziroma njihovi namestniki.

Ves čas glasovanja so lahko navzoči zaupniki posameznih list kandidatov.

Lista kandidatov ima lahko največ po enega zaupnika na volišču. Okrajna volilna komisija izda zaupniku potrdilo, s katerim se izkaže pri volilnem odboru.

78. člen

Predsednik volilnega odbora skrbi s pomočjo članov odbora za red in mir na volišču. Če je treba, lahko zahteva pomoč policije. Dokler so policisti na volišču, so pod njegovim vodstvom in je glasovanje prekinjeno.

Predsednik volilnega odbora lahko vsakogar, ki moti red na volišču, odstrani z volišča, kar se vpiše v zapisnik. O odstranitvi zaupnika odloči volilni odbor.

Nihče ne sme priti na volišče z orožjem ali nevarnim orodjem, razen policistov v primeru iz prvega odstavka tega člena.

Če je to potrebno zaradi nemotenega glasovanja, lahko predsednik volilnega odbora odredi, da se volivci puščajo na volišče samo v določenem številu ali posamično.

79. člen

Če volivec zaradi telesne hibe ali zato, ker je nepismen, ne bi mogel glasovati tako, kot je določeno v tem zakonu, ima pravico pripeljati s seboj osebo, ki mu pomaga izpolniti oziroma oddati glasovnico. O tem odloči volilni odbor in vpiše to v zapisnik.

80. člen

O glasovanju se piše zapisnik, v katerega se vpišejo vsi pomembni dogodki na volišču.

Na zahtevo vsakega člana volilnega odbora in vsakega zaupnika se vpišejo v zapisnik posamezne okoliščine, njegovo posebno mnenje in njegove pripombe k zapisniku. Zapisnik podpišejo predsednik in člani volilnega odbora.

81. člen

Volivci ne smejo biti vpoklicani na vojaške vaje na dan glasovanja.

Volivci, ki na dan volitev niso v kraju svojega stalnega prebivališča, ker služijo vojaški rok, lahko glasujejo po pošti v volilni enoti, v kateri je njihovo stalno prebivališče.

Po pošti lahko glasujejo tudi oskrbovanci domov za starejše, ki nimajo stalnega prebivališča v domu, ter volivci, ki so na zdravljenju v bolnišnicah, če to sporočijo okrajni volilni komisiji ali volilni komisiji volilne enote najkasneje sedem dni pred dnem glasovanja.

Glasovanje po pošti se opravi pred dnem, ki je določen z razpisom kot dan glasovanja.

82. člen

Volivci, ki so na dan glasovanja v tujini, ker tam začasno ali stalno prebivajo, lahko glasujejo po pošti ali na diplomatsko konzularnem predstavništvu Republike Slovenije, če to sporočijo republiški volilni komisiji najkasneje 30 dni pred dnem glasovanja in če država, v kateri prebivajo, dopušča tako glasovanje, oziroma, če to omogoča meddržavni sporazum.

Če volivec glasuje po pošti, se glasovnica upošteva, če je kuverti z glasovnico priložena volilna karta, potrjena od diplomatsko konzularnega predstavništva Republike Slovenije ali od organa države, v kateri stalno ali začasno prebiva.

Za glasovanje po pošti v tujini in na diplomatsko konzularnih predstavništvih Republike Slovenije se smiselno uporabljajo določbe, ki veljajo za glasovanje v Republiki Sloveniji.

83. člen

Volivci, ki se zaradi bolezni ne morejo osebno zgledati na volišču, v katerem so vpisani v volilni imenik, lahko glasujejo pred volilnim odborom na svojem domu. To morajo sporočiti okrajni volilni komisiji najkasneje tri dni pred dnem glasovanja.

3. Ugotavljanje izida glasovanja na volišču

84. člen

Ko je glasovanje končano, volilni odbor brez prekinitve začne ugotavljati izide glasovanja. Najprej prešteje neuporabljene glasovnice ter jih da v poseben oмот in oмот zapečati. Nato ugotovi po volilnem imeniku in po potrdilih skupno število volivcev, ki so glasovali, odpre glasovalno skrinjico, ugotovi število oddanih glasovnic, koliko glasovnic je neveljavnih in koliko glasov so dobili posamezni kandidati.

Pri volitvah poslanca narodne skupnosti ugotovi volilni odbor prednostni vrstni red kandidatov.

85. člen

O delu volilnega odbora pri ugotavljanju izida glasovanja se sestavi zapisnik. Vanj se vpiše: koliko je na območju volišča volilnih upravičencev po volilnem imeniku, koliko volivcev je glasovalo po volilnem imeniku, koliko jih je glasovalo s potrdilom in koliko jih je skupno glasovalo po glasovnicah, koliko glasovnic je bilo neveljavnih in koliko glasov so dobili posamezni kandidati.

V primeru iz drugega odstavka prejšnjega člena se v zapisnik vpiše prednostni vrstni red kandidatov.

V zapisnik se vpišejo tudi morebitna posebna mnenja in pripombe članov volilnega odbora in zaupnikov list kandidatov.

Zapisnik podpišejo predsednik in člani volilnega odbora.

86. člen

Predsednik volilnega odbora razglasi izid glasovanja na volišču, vendar ne pred 19. uro.

Zapisnik o svojem delu in drug volilni material pošlje volilni odbor okrajni volilni komisiji.

X. UGOTAVLJANJE VOLILNIH IZIDOV V VOLILNI ENOTI

87. člen

Okrajna volilna komisija ugotovi za območje volilnega okraja koliko volivcev je vpisano v volilni imenik, koliko jih je na voliščih glasovalo po volilnem imeniku in koliko jih je glasovalo s potrdili, koliko jih je glasovalo po pošti, koliko glasovnic je bilo neveljavnih, koliko glasov so dobili posamezni kandidati in delež glasov posameznih kandidatov v skupnem številu glasov, oddanih v volilnem okraju. Volilna komisija ugotovi tudi izid glasovanja po pošti, pri čemer upošteva glasovnice, ki so prispele po pošti do 12. ure na dan po dnevu glasovanja.

88. člen

Okrajna volilna komisija sestavi o svojem delu pri ugotavljanju volilnega izida za območje volilnega okraja zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani okrajne volilne komisije.

Okrajna volilna komisija pošlje zapisnik o svojem delu in drug volilni material volilni komisiji volilne enote v roku, ki ga določi republiška volilna komisija.

89. člen

Volilna komisija volilne enote ugotovi za vsako listo kandidatov, koliko glasov so dobili posamezni kandidati z liste po volilnih okrajih in delež glasov posameznih kandidatov v skupnem številu glasov, oddanih v volilnem okraju, ter skupno število glasov, ki so bili oddani za listo v volilni enoti.

Če se je o posameznem kandidatu z liste kandidatov glasovalo v dveh volilnih okrajih, volilna komisija volilne enote ugotovi delež glasov takega kandidata v skupnem številu glasov, oddanih v obeh volilnih okrajih.

Volilna komisija ugotovi tudi skupno število glasov, oddanih za vse liste kandidatov v volilni enoti.

90. člen

Število mandatov, ki jih dobi posamezna lista, se ugotovi s količnikom, ki se izračuna tako, da se skupno število glasov, oddanih za vse liste kandidatov v volilni enoti, deli s številom poslancev, ki se volijo v volilni enoti. S tem količnikom se deli število glasov za listo. Listi pripada toliko mandatov, kolikokrat je količnik vsebovan v številu glasov za listo.

91. člen

Z liste kandidatov je izvoljenih toliko kandidatov, kolikor mandatov je dobila lista.

Z liste kandidatov so izvoljeni kandidati po vrstnem redu dobljenega deleža glasov v skupnem številu glasov v volilnem okraju oziroma v skupnem številu glasov v dveh volilnih okrajih.

Če sta dva kandidata dobila enak delež glasov, o izvolitvi med njima odloča žreb.

92. člen

Mandati, ki niso bili razdeljeni v volilnih enotah po prejšnjem členu, se razdelijo na ravni države na podlagi ostankov glasov, oddanih za istoimenske liste, ki so bile vložene v dveh ali več volilnih enotah.

Za razdelitev teh mandatov se najprej ugotovi, koliko od vseh 88 mandatov bi pripadlo istoimenskimi listam sorazmerno številu glasov, ki so jih dobile v vseh volilnih enotah. To se ugotovi na podlagi zaporedja najvišjih količnikov, ki se izračunajo tako, da se seštevki glasov, ki so jih dobile istoimenske liste v vseh volilnih enotah, delijo z vsemi števili od 1 do 88 (d'Hondtov sistem).

Tiste istoimenske liste, ki jim po količnikih iz prejšnjega odstavka ne bi pripadli najmanj trije mandati, se pri delitvi mandatov na ravni države ne upoštevajo.

Ostanki glasov istoimenskih list, ki se upoštevajo pri delitvi mandatov na ravni države, se seštejejo in seštevki delijo z vsemi števili od ena do števila nerazdeljenih mandatov (d'Hondtov sistem). Mandati se dodelijo istoimenskimi listam z najvišjimi količniki po vrstnem redu najvišjih količnikov.

93. člen

Mandati, ki jih dobijo istoimenske liste pri delitvi na državni ravni, se dodelijo listam v volilnih enotah, ki imajo največje ostanke glasov v razmerju do količnika v volilni enoti iz 90. člena tega zakona. Če so v volilni enoti že razdeljeni vsi mandati, se mandat dodeli listi v volilni enoti, v kateri ima lista naslednji največji ostanek glasov v razmerju do količnika v volilni enoti. Z liste kandidatov so izvoljeni kandidati v skladu z 91. členom tega zakona.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se največ polovica mandatov, ki jih dobijo istoimenske liste pri delitvi na državni ravni, dodeli kandidatom po vrstnem redu na spisku kandidatov s teh list, ki ga določi predlagatelj v skladu s prvim odstavkom 43. člena tega zakona in predloži republiški volilni komisiji v roku iz 54. člena tega zakona.

94. člen

Izid volitev v volilni enoti ugotovi volilna komisija volilne enote. O tem in o svojem delu sestavi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije. Zapisnik in drug volilni material pošlje republiški volilni komisiji.

Izid volitev na državni ravni ugotovi republiška volilna komisija. O tem sestavi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije.

95. člen

Volilna komisija posebne volilne enote za volitve poslancev italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti ugotovi, koliko volivcev je vpisano v volilni imenik, koliko od njih je glasovalo, koliko jih je glasovalo po pošti, koliko glasovnic je bilo neveljavnih in prednostni vrstni red kandidatov.

Prednostni vrstni red kandidatov se točkjuje. Za vsako prvo mesto se dodeli kandidatu toliko točk, kolikor je kandidatov na glasovnici. Za vsako naslednje mesto se dodeli točka manj. Točke, ki jih dobi posamezni kandidat, se seštejejo.

96. člen

Za poslanca italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti je izvoljen tisti kandidat, ki je dobil največje število točk v volilni enoti. Če je dvoje ali več kandidatov dobilo enako največje število točk, med njimi o izvolitvi odloči žreb. Žreb opravivolilna komisija posebne volilne enote ob navzočnosti kandidatov oziroma njihovih predstavnikov.

Volilni izid iz prejšnjega odstavka ugotovi volilna komisija posebne volilne enote. O tem in o svojem delu sestavi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije. Zapisnik in drug volilni material pošlje republiški volilni komisiji.

97. člen

Izid volitev v državni zbor se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

98. člen

Izvoljenemu poslancu izda republiška volilna komisija potrdilo o izvolitvi.

XI. NAKNADNE IN PONOVDNE VOLITVE

99. člen

Naknadne volitve se opravijo, če v volilni enoti oziroma na posameznem volišču ni bilo izvedeno glasovanje na dan, ki je določen za glasovanje. Naknadne volitve razpiše volilna komisija volilne enote. Za naknadne volitve se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o splošnih volitvah, opraviti pa se morajo najkasneje v 30 dneh od dneva, ki je bil določen za glasovanje na splošnih volitvah.

100. člen

Ponovne volitve se opravijo, če pristojna volilna komisija zaradi nepravilnosti, ki bi utegnile vplivati na izid volitev, razveljavi glasovanje na volišču in odredi ponovne volitve.

Ponovne volitve razpiše volilna komisija volilne enote, če pa je razveljavila volitve republiška volilna komisija, razpiše volitve ta komisija.

101. člen

Ponovne volitve se opravijo tudi v primeru, če državni zbor oziroma ustavno sodišče v primeru pritožbe ne potrdi poslanskega mandata in republiška volilna komisija ugotovi, da je zaradi tega potrebno opraviti ponovne volitve.

Ponovne volitve v primeru iz prejšnjega odstavka razpiše republiška volilna komisija.

102. člen

V aktu o razpisu volitev se določi dan glasovanja na ponovnih volitvah.

Ponovne volitve na podlagi obstoječih kandidatur se opravijo najkasneje v 15 dneh od dneva razpisa volitev. Ponovne volitve na podlagi novih kandidatur se opravijo najkasneje v dveh mesecih od dneva razpisa volitev.

XII. VARSTVO VOLILNE PRAVICE

103. člen

Zaradi nepravilnosti v postopku kandidiranja ima vsak kandidat oziroma predstavnik liste kandidatov pravico vložiti ugovor pri volilni komisiji volilne enote. Ugovor se lahko vloži do roka, določenega za predložitev liste kandidatov.

Volilna komisija volilne enote mora o ugovoru odločiti v postopku ugotavljanja zakonitosti list kandidatov, najpozneje v 48 urah od izteka roka za predložitev list kandidatov.

104. člen

Republiška volilna komisija lahko razveljavi ali spremeni odločbo volilne komisije volilne enote, izdano v postopku potrjevanja list kandidatov, če ugotovi, da je odločba nepravilna ali nezakonita, in sicer najpozneje do dneva, določenega za objavo list kandidatov.

105. člen

Zoper odločbo volilne komisije, s katero se zavrne lista kandidatov, zoper odločbo volilne komisije iz drugega odstavka 103. člena tega zakona ter zoper odločbo republiške volilne komisije iz prejšnjega člena se lahko vloži pritožba na sodišče, pristojno za upravne spore, v 48 urah po prejemu odločbe.

Sodišče mora odločiti o pritožbi najkasneje v 48 urah po prejemu pritožbe.

Sodišče odloča v senatu treh sodnikov.

Sodišče odloča ob primerni uporabi določb zakona o upravnih sporih.

106. člen

Zaradi nepravilnosti pri delu volilnega odbora oziroma okrajne volilne komisije pri volitvah ima vsak kandidat, predstavnik liste kandidatov in vsak volivec pravico vložiti ugovor pri volilni komisiji volilne enote.

Ugovor se lahko vloži v treh dneh od dneva glasovanja. Volilna komisija volilne enote mora o ugovoru odločiti v roku 48 ur.

107. člen

Če volilna komisija volilne enote ugotovi takšne nepravilnosti pri glasovanju na volišču oziroma pri delu volilnega odbora, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, razveljavi glasovanje na volišču ter odredi ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno.

Če volilna komisija volilne enote ugotovi takšne nepravilnosti pri delu okrajne volilne komisije, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, sama ugotovi izid volitev v volilnem okraju.

108. člen

Če republiška volilna komisija ugotovi takšne nepravilnosti pri delu volilne komisije volilne enote, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, sama ugotovi izid volitev v volilni enoti.

109. člen

Zoper odločitev volilne komisije, ki lahko vpliva na potrditev poslanskih mandatov, ima vsak kandidat in predstavnik liste kandidatov pravico do pritožbe na državni zbor. Pritožba se lahko vloži najkasneje do prve seje državnega zbora, pritožba, ki se nanaša na naknadne ali ponovne volitve, pa najkasneje 15 dni od dneva teh volitev. Državni zbor odloča o pritožbi ob potrditvi poslanskih mandatov.

XIII. KAZENSKÉ DOLOČBE

110. člen

Z denarno kaznijo najmanj 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek:

1. kdor ravna v nasprotju s 5. členom tega zakona,
2. kdor agitira na volišču (65. člen),
3. kdor potem, ko je glasoval, na opomin predsednika volilnega odbora noče oditi z volišča (75. člen),
4. kdor moti red na volišču (78. člen).

Z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev ali s kaznijo zapora do 30 dni se kaznuje za prekršek, kdor v nasprotju z 78. členom tega zakona pride na volišče z orožjem ali nevarnim orodjem ali kdor brez naročila predsednika volilnega odbora ukaže, da se pripelje na volišče oborožena sila, ali jo sam pripelje.

XIV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

111. člen

Pri prvih volitvah v državni zbor politične stranke lahko vložijo liste kandidatov v vsaki volilni enoti, če liste kandidatov podprejo s podpisi najmanj trije delegati zborov Skupščine Republike Slovenije.

112. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati zakon o volitvah v skupščine (Uradni list SRS št. 42/89 in 5/90, Uradni list RS št. 10/90 in 45/90), razen določb o nadomestnih volitvah delegatov zborov skupščin občin in posebnih družbenopolitičnih skupnosti.

113. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 004-01/92-3/2

Ljubljana, dne 10. septembra 1992

Skupščina
Republike Slovenije
Predsednik

dr. France Bučar

Zadnja sprememba: 21.07.98 Zbirke Državnega zbora RS - sprejeti zakoni

Z A K O N
O DOPOLNITVI ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR

1. člen

Za 53. členom zakona o volitvah v Državni zbor (Uradni list RS, št.44/92) se doda nov 53.a člen, ki se glasi:

"53.a člen

Ime liste kandidatov ne sme vsebovati imena tuje države ali tuje stranke oziroma tuje fizične ali pravne osebe in njihovih simbolov ter kratic, ki jih ti uporabljajo."

2. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 004-01/92-3/12

Ljubljana, dne 5. oktobra 1995

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Jožef Školč